

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1117-6261/8720
Konu : Yazılı soru önergesi

22/01/2025

7/14969
GK 11

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 15/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1477333 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14969 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1117-6260/8719
Konu : Yazılı soru önergesi

22 / 01 / 2025

Sayın Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14969 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "İnfazda temel ilke" kenar başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasında, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kuralların hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanacağı,

B) "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 9. maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek suçlarından veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde bu fıkroda sayılan suçlardan mahkûm olanların cezalarının, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında, bu kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde infaz edileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Gerek yüksek güvenlikli kurumlarda gerekse diğer kapalı ceza infaz kurumlarında tecrit ve izolasyon şeklinde bir uygulama bulunmamaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

III- A) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün beslenmesi" kenar başlıklı 72. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verileceği ve içme suyu sağlanacağı,

B) Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliğinin;

1- "Devlet tarafından iaşe edilecek kişiler" kenar başlıklı 4. maddesinin üçüncü fıkrasında, görevi başında bulunan personelin, hükümlü ve tutuklu ile aynı şekilde iaşe edileceği, personel için özel yemek veya tabldot çıkarılmayacağı, günlük olarak mahkeme veya hastaneye sevk olan hükümlü ve tutuklular ile sevkte görevli memurların, kurumda bulunmadığı öğünler için kumanya verileceği; dördüncü fıkrasında, görev başında bulunan personel, kurumlara staj için gelenler, eğitim-öğretim, kültürel ve sportif faaliyetler ile görevlendirilen görevliler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevlendirilen personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler ya da ceza infaz kurumunda mevcut olan hükümlü ve tutukluların, hangi öğünlerde kurumda hazırsa o öğüne ait iaşe miktarından yararlanacakları, ancak, günlük iaşe miktarının içinde kalmak koşulu ile gece vardiyasında görev yapan personele kumanya verileceği; yedinci fıkrasında, çocuk hükümlü ve tutuklular ile kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, süt emziren anneler ve hamilelere durumlarına uygun ve Bakanlıkça belirlenen tutarda gıda verileceği,

2- "Günlük iaşe miktarı" kenar başlıklı 5. maddesinde, günlük iaşe miktarının, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutar olduğu,

3- "Hastaların iaşe edilmesi" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinlerin verileceği; ikinci fıkrasında, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların taleplerinin, iaşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanacağı,

Hükümlülerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından bir kişi için günlük kalori ihtiyacı ortalama 2300 kalori olarak belirlendiğinden, hasta hükümlü ve tutuklulara, diyetisyen veya

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

hekimlerin belirleyeceği besinler bu ölçülerde verilmektedir. Öte yandan, inancı gereği veya vegan, vejetaryen türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri de azami ölçüde karşılanmaktadır.

IV- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

V- A) Arama, 5275 sayılı Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 34. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemsin olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Yönetmeliğin 34. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçları ile bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin ceza infaz kurumundaki hükümlü ve tutuklularla bağlantılarını kesmek için örgütsel iletişim niteliğinde değerlendirilebilecek haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 34. maddesinin altıncı fıkrasında, sayımların, güvenlik ve gözetim servisi görevlileri tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılacağı; yedinci fıkrasında, idare tarafından uygun görülmesi durumunda, her zaman sayım yapılabileceği, olağanüstü durumlarda kurum en üst amirinin talebi, Cumhuriyet başsavcısının oluru ile dış güvenlik görevlilerinin sayımlara katılabileceği; sekizinci fıkrasında, sayımların, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılacağı,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

sayımın yapılış şeklinin, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirleneceği hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Bu çerçevede insan onuru ve haysiyetine saygı ile utanma duygusunun ihlal edilmemesi esasları doğrultusunda yapılan arama ve sayımlar, kurumların güvenliğinin sağlanabilmesi için tedbir amaçlı gerçekleştirilmekte olup, herhangi bir keyfi uygulama söz konusu değildir.

VI- 5275 sayılı Kanunun;

A) "Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü" kenar başlıklı 60. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında, olanaklar elverdiğince, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programların hazırlanacağı ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usûllerin düzenleneceği,

B) "Beden eğitimi" kenar başlıklı 87. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade edileceği ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanacağı; ikinci fıkrasında, açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinme olanağı verileceği, bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabileceği ve kurum dışındaki etkinliklere açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin katılabileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin spor faaliyetleri güvenlik bakımından tehlike yaratmayacak şekilde, kurumun fiziki yapısı, kapasitesi gibi hususlar dikkate alınarak Kurum İdare ve Gözlem Kurulu tarafından alınan kararlar doğrultusunda yaptırılmaktadır. Bakanlığımız tarafından bu konularda uygulanan genel bir yasaklama veya sınırlı süre uygulaması söz konusu değildir.

VII- 5275 sayılı Kanunun "Avukat ve noterle görüşme hakkı" kenar başlıklı 59. maddesinde, "Hükümlünün telefon ile haberleşme hakkı" kenar başlıklı 66. maddesinde, "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" kenar başlıklı 68. maddesinde, "Dışarıyla İlişkiler" başlıklı Dördüncü Bölümünün hükümlülerin ziyaret edilmelerine ilişkin genel esasların yer aldığı 83 ilâ 86. maddelerinde, 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelikte ve Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelikte, ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların avukat ve noterle görüşme, telefonla görüşme, mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakları ile ziyaret ve görüşmelerinin nasıl yapılacağı hususları ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup, tüm ceza infaz kurumlarında bu hükümler çerçevesinde işlem yapılmaktadır.

VIII- A) Süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı, 5275 sayılı Kanunun 62. maddesinde düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasında hükümlünün, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrasında resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınların, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verileceği; eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tâbi tutulamayacağı; üçüncü fıkrasında kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayının hükümlüye verilmeyeceği; dördüncü fıkrasında ilan ve reklamın geçici süreyle kesilmesi hâli dışında Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmî ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan gazetelerin, ceza infaz kurumuna kabul edilmeyeceği, yabancı dilde yayımlanmış gazete ve dergilerin ceza infaz kurumuna kabul edilmesinde Adalet Bakanlığının yetkili olduğu,

B) 5275 sayılı Kanunun, "Kütüphaneden yararlanma" kenar başlıklı 61. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında, kurumun büyüklüğüne göre, kütüphane veya kitaplık oluşturulacağı, kütüphanelerde veya kitaplıklarda verilen derslere kaynaklık edecek kitapların yanı sıra olanaklar ölçüsünde hükümlülerin boş zamanlarını değerlendirmelerini, okuma alışkanlığı edinmelerini ve kültür bakımından ufuklarını geliştirmelerini sağlayacak kitapların da bulundurulacağı,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Hükümlü ve tutukluların odalarında bir defada bulundurabilecekleri kitap sayısı ile ilgili olarak, ceza infaz kurumu eğitim kurulları tarafından, 5275 sayılı Kanunun 35. maddesi, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkındaki Yönetmeliğin 8. maddesi, Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesinin 10, 11, 12 ve 30. maddeleri uyarınca uygulama yapılmakta olup, hükümlü ve tutukluların odalarında bulundurabilecekleri kitap sayısı ile ilgili herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır.

Ancak, özellikle mevcudu kalabalık ceza infaz kurumlarında, odalardaki düzensizliğin, bulundurulması yasak eşyaların ve örgütsel dokümanların saklanması, aramalar sırasında yaşanabilecek olumsuzlukların ve oda yakma olaylarında kitap ve dokümanların kullanılmasının önlenmesi amacıyla Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesinin 30. maddesinde yer alan "Verilecek yayın sayısı, kütüphane ve kitaplık hizmetlerini aksatmayacak, oda veya koğu düzenini bozmayacak şekilde, oda veya koğuştaki hükümlü ve tutuklu mevcudu ile kütüphane veya kitaplıkta bulunan yayın sayısı dikkate alınarak eğitim kurulu kararıyla belirlenir." hükmü uyarınca eğitim kurulunca alınan kararlar hükümlü ve tutukluların odalarında bulundurabilecekleri kitap sayısında sınırlamaya gidilebilmektedir.

IX- "Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu, 27/07/2007 tarihli ve 46/1 Nolu Genelgenin "Eğitim-Öğretim Çalışmaları, Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetler" başlıklı Üçüncü Bölümünün "A- Genel Esaslar" kısmının 1 ilâ 5. maddelerinde, eğitim-öğretim çalışmaları ile sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin Standartlar Sistemi çerçevesinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak kurumlara gönderilen "eğitim haritası" kapsamında yürütülmesi ile bu amaçla yapılacak duyuru, seçim ve yerine getirmeye ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Anılan Bölümün "B- Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumlarındaki Eğitim-Öğretim Çalışmaları, Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetlere İlişkin Esaslar" kısmının 1. maddesinde ise yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında ve kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan hükümlü ve tutukluların, bireysel veya 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde eğitim-öğretim, sosyal-kültürel ve sportif çalışmalardan genel esaslar çerçevesinde yararlandırılacağı belirtilmiştir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

X- A) 5275 sayılı Kanunun 8., 9. ve 10. maddeleri uyarınca kapalı ceza infaz kurumları, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ve kadın kapalı ceza infaz kurumları firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış tesislerdir.

B) Adalet, İçişleri ve Sağlık bakanlıkları arasında imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokolün "Ceza İnfaz Kurumlarında Dış Kontrol ve Arama" başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan "Kurumların teknik donanımı" kenar başlıklı 15. maddesinde, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumundan başlamak üzere, mevcut kapalı ceza infaz kurumlarının dış korumasındaki aydınlatma, kule, tel örgü, kafes tel, ihata duvarı, dinleme cihazı, kamera, nöbetçi kulübeleri, kapı ve pencere demirleri ve elektronik kontrol cihazları gibi fizikî noksanlıkların giderilmesi suretiyle, tünel kazılarak vuku bulacak firarları önlemek amacıyla, Bakanlığımızca bütçe imkânları ölçüsünde gerekli tedbirlerin alınacağı, yeni yapılacak ve yapılmakta olan ceza infaz kurumlarında da aynı fiziki tedbirlerin alınarak uygulamaya konulacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ceza infaz kurumlarında, firar ve benzeri olaylar ile güvenlik zafiyetine meydan verilmemesi için yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca kamera sistemi kullanılmaktadır. Söz konusu uygulamalar ulusal mevzuat, uluslararası cezaevi kuralları ve temel insan hakları gözetilerek gerçekleştirilmektedir.

XI- Uluslararası mevzuat ve standartlar dikkate alınarak 2005 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin "İzleme, Dezenfeksiyon ve Analiz Özellikleri" kenar başlıklı 10. maddesinde, Yönetmeliğe ek Tablo B1'e atıf yapıldığı, buna göre bir kişinin insani amaçlı tüketeceği su miktarının 200 litre/gün olarak varsayıldığı, Ülkemiz ceza infaz kurumlarında kullanıma sunulan su miktarının bu standardın üzerinde olduğu ve suyun belirli bir miktarının (yaklaşık üçte biri) sıcak su olarak verildiği anlaşılmıştır.

Öte yandan, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararına ek olarak yayınladığı kararın "Hijyen" başlığı altındaki 19. maddesinde belirtilen "Genel hijyenin sağlanması için her mahpusun, iklime uygun sıcaklıkta ve mümkünse her gün, değilse haftada en az 2 kez (veya gerekiyorsa daha sık olarak) banyo veya duş yapabilmesi için uygun tesisler sağlanmalıdır." hükmü gereğince, bu imkân ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklulara sağlanmaktadır.

XII- A) 5275 sayılı Kanunun "Koşullu salıverilme" kenar başlıklı 107. maddesinde, "Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri" kenar başlıklı 108. maddesinde ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun "Koşullu salıverilme" kenar başlıklı 17. maddesinde, koşullu salıverilme süreleri ve oranları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

B) 5275 sayılı Kanunun;

1- "Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması" kenar başlıklı 48. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işleminin yapılmayacağı, ancak bu sürenin hakederek salıverme tarihini geçemeyeceği; dördüncü fıkrasında, infaz edildiği tarihten itibaren disiplin cezasının kaldırılmasında ve iyi hâlin kazanılmasında verilen disiplin cezasının niteliğine göre fıkra da belirlenmiş sürelerin (onbeş gün ilâ bir yıl)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

esas alınacağı ve bu süreler sonunda yeni bir disiplin cezası almamak ve iyi hâlli olmak koşuluyla bu cezaların kaldırılacağı,

2- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 89. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı; altıncı fıkrasında, açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tabi tutulma sürelerinin bir yılı geçemeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

5275 sayılı Kanununun 89. maddesinde, 14/04/2020 tarihli ve 7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla yapılan ve yukarıya alınan değişiklikler, 01/01/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

C) 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin;

1- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 109. maddesinin; birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme risklerinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra gereğince yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirmeye yönelik psiko-sosyal ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetleri, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikaları, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı,

2- "Disiplin eylemi nedeniyle iyi hâl kararı verilmesine engel hâller ve şikâyet" kenar başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında, gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunda yazılı olup da henüz kaldırılmamış disiplin cezası bulunan hükümlü

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

hakkında iyi hâl kararı verilemeyeceği, hükümlünün iyi hâline ilişkin değerlendirmenin, ancak daha önceden verilmiş olup da disiplin cezası infaz edilmiş ve bu cezası kaldırılmış olanlar hakkında yapılabileceği; ikinci fıkrasında, disiplin cezasını gerektiren bir eylemi işlemiş olmasına rağmen, koşullu salıverilme tarihinde bu eyleminden dolayı disiplin soruşturması henüz sonuçlandırılmayan hükümlüler hakkında iyi hâl kararının verilip verilmemesinin idare ve gözlem kurulunca takdir edileceği; üçüncü fıkrasında, idare ve gözlem kurulunca, hükümlü hakkında, süre belgesindeki muhtemel koşullu salıverilme tarihi de dikkate alınarak iyi hâle ilişkin olarak bir karar verileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Bu kapsamda idare ve gözlem kurulunca verilen kararlara karşı infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz kanun yoluna başvurulabilmektedir.

XIII- İşlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma başlatılması, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Bununla birlikte açılan davalara ilişkin yapılan yargılamalar, Anayasanın 9. ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce sürdürülüp sonuçlandırılmaktadır.

XIV- Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 03/09/2024 tarihli cevapta;

A) Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kantin için satın alınan ürün ve malzemelerin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre şeffaf ve rekabetçi koşullarda temin edilerek Muayene Kabul Komisyonu tarafından tek tek incelendiği, hükümlü ve tutukluların belirlenen kantin günlerinde alışverişlerini yapabildikleri,

Ülkemizdeki tüm ceza infaz kurumlarında olduğu gibi anılan Kurumda da konsinye satış sisteminin uygulandığı, aynı ürün ya da ürün grubunda birden çok markanın satışa sunulabildiği, ürün fiyatlarının tüm kantinlerde aynı olduğu, kantinde bulunmayan ürünlerin talep edilmesi halinde ve uygun görüldüğü takdirde dış kantin aracılığıyla temin edilerek tutuklu veya hükümlüye teslim edildiği,

B) Hükümlü ve tutuklulara Kuruma ilk girişlerinde; yatak, nevresim takımı, yastık, yastık kılıfı ve yeteri kadar battaniye verildiği, zamanla yıpranan ve eskiyen yatakların ise hükümlü ve tutukluların dilekçeyle talep etmeleri durumunda yenileriyle değiştirildiği,

C) Kurumda havalandırma saatlerinin idare ve gözlem kurulu tarafından alınan karar doğrultusunda mevsim koşulları da göz önüne alınarak öğleden önce ve öğleden sonra olmak üzere çeşitlendirildiği, 02/09/2024 tarihi itibarıyla havalandırma bahçelerinin sabah saat 08:00 ilâ akşam saat 19:15 arasında açık kalmakta olduğu,

Ç) Kurumda hükümlü ve tutuklular ile personelin kullanımına sunulan suyun Kocaeli şehir sınırları içerisinde belediye iştiraki tarafından şebekeden sağlanmakta olduğu ve "İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkındaki Yönetmelik"e uygunluk analizlerinin İl Halk Sağlığı Laboratuvarlarında rutin olarak yapılmakta olduğu, analiz sonuçlarına göre suyun içilebilir nitelikte olduğunun tespit edildiği, kullanıma sunulan sıcak suyun da kireçsiz olduğu,

D) Soru önergesinde belirtilen kötü muamele iddialarına ilişkin olarak görevli

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼Đ¼

personel hakkında başlatılan adl¼ ve idar¼ soruşturmanın devam ettiği,

E) Kurumda t¼m iř ve iřlemlerin mevzuat h¼k¼mlerine uygun olarak y¼r¼t¼ld¼Đ¼,

F) Soru önergesinde belirtilen aksi y¼ndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiřtir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

